

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง : ผลของมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์หนึ่ง
ในจังหวัดเชียงใหม่

.....
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย X ลงในหัวข้อที่ท่านเลือก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1. เพศ

1. () ชาย
2. () หญิง

2. อายุ

1. () 20-30 ปี
2. () 31-40 ปี
3. () 41-50 ปี
4. () 51-60 ปี

3. สถานภาพ

1. () โสด
2. () สมรส
3. () หย่า
4. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ระดับการศึกษา

1. () ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. () ปริญญาตรี
3. () ปริญญาโท
4. () ปริญญาเอก

5. ตำแหน่งงาน

1. () ผู้จัดการ
2. () ผู้ช่วยผู้จัดการ
3. () หัวหน้าสินเชื่อ
4. () พนักงานอำนวยสินเชื่อ
5. () พนักงานพิธีการสินเชื่อ

6. อายุงาน

1. () 1-5 ปี
2. () 6-10 ปี
3. () 11-15 ปี
4. () 16-20 ปี
5. () มากกว่า 20 ปี

7. หน้าที่และความรับผิดชอบในงานด้านสินเชื่อ

1. () งานปฏิบัติการทางด้านสินเชื่อ
2. () อำนวยสินเชื่อ/พิจารณาสินเชื่อ
3. () อนุมัติสินเชื่อ
4. () ติดตามเร่งรัดหนี้
5. () ดำเนินคดี
6. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. มาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ข้อใดดังต่อไปนี้ที่ท่านคิดว่ามีผลต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (ลูกหนี้ขนาดเล็ก) ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

1. () ผ่อนเงินต้นลงน้อยกว่าเงื่อนไขในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
2. () ชำระเฉพาะดอกเบี้ยโดยปลอดเงินต้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
3. () ขยายระยะเวลาชำระเงินต้น
4. () ผ่อนดอกเบี้ยให้ทันกำหนดภายในระยะเวลาอันสั้น
5. () ลดดอกเบี้ยค้างชำระ
6. () ลดอัตราดอกเบี้ย
7. () ลดเงินต้นบางส่วน
8. () ให้กู้เพิ่ม
9. () ชำระเงินต้น,ตั้งพักดอกเบี้ย
10. () โอนทรัพย์สินชำระหนี้บางส่วน
11. () แปลงหนี้เป็นทุน
12. () ยกเลิกสินเชื่อ โดยขอลดดอกเบี้ยบางส่วน
13. () ยกเลิกสินเชื่อ โดยขอลดดอกเบี้ย และ/หรือ เงินต้นบางส่วน
14. () โอนทรัพย์สินประกันชำระหนี้พร้อมลดดอกเบี้ย และ/หรือเงินต้นบางส่วน

9. ท่านคิดว่าเมื่อลูกหนี้เข้าร่วมโครงการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารแล้ว ลูกหนี้มีความสามารถในการชำระหนี้เพิ่มมากขึ้นหรือไม่
1. () มากขึ้น
 2. () เท่าเดิม
 3. () ลดลง

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่อาจมีผลต่อการปฏิบัติตามมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

10. ท่านคิดว่าสถานภาพภายในครอบครัวของลูกหนี้เป็นปัญหาต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใช่หรือไม่
1. () ใช่
 2. () ไม่ใช่ (หากตอบข้อนี้ข้ามไปตอบข้อ 12)
11. ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวของลูกหนี้ที่ท่านพบมากที่สุด
1. () มีปัญหาชู้สาว
 2. () หย่าร้าง
 3. () แยกกันอยู่
 4. () ตาย
 5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
12. ท่านคิดว่าความจริงใจในการชำระหนี้ของลูกหนี้มีส่วนสำคัญต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใช่หรือไม่
1. () ใช่
 2. () ไม่ใช่ (หากตอบข้อนี้ข้ามไปตอบข้อ 14)
13. ความไม่จริงใจในการชำระหนี้ของลูกหนี้เกิดจาก
1. () ปกปิดข้อมูล
 2. () นำเงินไปลงทุนในกิจการอื่น
 3. () ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์
 4. () เหนียวหนี้
 5. () เจตนาที่จะโกงตั้งแต่เริ่มกู้
 6. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

14. ท่านคิดว่าลูกหนี้ประสบปัญหาในด้านความสามารถในการชำระหนี้เพราะ
1. () ไม่มีความรู้ในด้านการประกอบธุรกิจ
 2. () มีหนี้สินภายนอกมาก
 3. () รายได้ไม่เพียงพอ / รายได้ลดลง
 4. () ไม่มีรายได้ / ตกงาน
 5. () มีสัดส่วนเงินกู้และเงินลงทุนสูงเกินไป
 6. () ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์
 7. () เจ็บป่วย
 8. () ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
 9. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
15. ท่านคิดว่าหลักประกันหนี้มีส่วนสำคัญต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใช่หรือไม่
1. () ใช่
 2. () ไม่ใช่ (หากตอบข้อนี้ให้ข้ามไปตอบข้อ 17)
16. ท่านคิดว่าหลักประกันหนี้มีส่วนสำคัญต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพราะ
1. () เป็นหลักทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่อง
 2. () เป็นหลักทรัพย์ที่เสื่อมสภาพ / ไม่มีราคา
 3. () หลักทรัพย์มีราคาใกล้เคียงกับภาระหนี้ / ไม่คุ้มกับภาระหนี้
 4. () เป็นบุคคลค้ำประกัน
 5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....
17. ท่านคิดว่าผลกระทบที่เกิดจากเศรษฐกิจและภาวะการเมืองภายในประเทศมีส่วนสำคัญต่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เนื่องจาก
1. () มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย
 2. () มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล
 3. () มีการจำกัดการให้สินเชื่อ
 4. () เกิดจากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั้งภายในและภายนอกประเทศ
 5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

18. หากท่านคิดว่าท่านประสบปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคาร ปัญหาดังกล่าวเกิดจากสาเหตุอะไร.....
.....
.....
.....
.....
19. ท่านมีวิธีการและแนวทางที่จะแนะนำเพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างไร เพื่อให้มาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อลูกหนี้และธนาคารสูงสุด.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
20. ท่านคิดว่ามาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารจะสามารถช่วยลดปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPLs) ได้หรือไม่ อย่างไร.....
.....
.....
.....
.....

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง : ผลของมาตรการการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์หนึ่ง
ในจังหวัดเชียงใหม่

.....
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย X ลงในหัวข้อที่ท่านเลือก

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า (ขนาดเล็ก) ที่ทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคาร

1. เพศ

1. () ชาย
2. () หญิง

2. อายุ

1. () ต่ำกว่า 20 ปี
2. () 21-30 ปี
3. () 31-40 ปี
4. () 41-50 ปี
5. () 51-60 ปี
6. () 61 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

1. () โสด
2. () สมรส
3. () ม่าย
4. () หย่าร้าง
5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. กรณีสมรสท่านมีบุตร.....คน

5. อายุบุตรแต่ละคน (อายุ)

1. บุตรคนแรก อายุปี
2. บุตรคนที่ 2 อายุปี
3. บุตรคนที่ 3 อายุ.....ปี
4. บุตรคนที่ 4 อายุ.....ปี
5. บุตรคนที่ 5 อายุ.....ปี
6. บุตรคนที่ 6 อายุ..... ปี

6. ปัจจุบันท่านมีบุคคลในครอบครัวที่เป็นภาระเลี้ยงดูหรือไม่
1. มี
 2. ไม่มี
7. กรณีที่มี ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูโดยประมาณเดือนละ.....บาท
8. นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายใน ข้อ 7 แล้ว ท่านต้องมีภาระค่าใช้จ่ายในด้านอื่นอีกหรือไม่
1. มี
 2. ไม่มี
9. กรณีที่มี ท่านมีค่าใช้จ่ายดังกล่าวประมาณเดือนละ.....บาท
10. ระดับการศึกษา
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
 2. ปริญญาตรี
 3. ปริญญาโท
 4. ปริญญาเอก
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
11. อาชีพ
1. รับราชการ
 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 3. รับจ้างหรือลูกจ้างบริษัทเอกชน
 4. นักธุรกิจหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....
12. รายได้ต่อเดือนของท่าน
1. ต่ำกว่า 10,000 บาท
 2. 10,001-20,000 บาท
 3. 20,001-30,000 บาท
 4. 30,001-40,000 บาท
 5. 40,001-50,000 บาท
 6. ตั้งแต่ 50,001บาทขึ้นไป

13. รายได้ต่อเดือนของกลุ่มสมรส (กรณีมีสถานภาพสมรส)

1. () ต่ำกว่า 10,000 บาท
2. () 10,001-20,000 บาท
3. () 20,001-30,000 บาท
4. () 30,001-40,000 บาท
5. () 40,001-50,000 บาท
6. () ตั้งแต่ 50,001บาทขึ้นไป

14. บ้านพักที่อยู่อาศัยของท่านในปัจจุบัน

1. () ของตนเอง มูลค่าประมาณ.....บาท
2. () เช่า ค่าเช่าเดือนละประมาณ.....บาท
3. () ของตนเองแต่อยู่ในระหว่างการผ่อนชำระ เดือนละประมาณ.....บาท
4. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

15. ท่านมีอสังหาริมทรัพย์ หรือ ทรัพย์สินอื่น ๆ หรือไม่

1. () มี
2. () ไม่มี

16. กรณีที่มี ท่านมี อสังหาริมทรัพย์ หรือ ทรัพย์สินดังนี้

1. () ที่ดินว่างเปล่า จำนวน.....แปลง
เนื้อที่โดยประมาณ.....ไร่/งาน/ตารางวา
มูลค่าโดยประมาณ.....บาท
กรณีที่อยู่ในระหว่างการผ่อนชำระเดือนละประมาณ.....บาท
2. () ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ จำนวน.....แปลง
เนื้อที่โดยประมาณ.....ไร่/งาน/ตารางวา
มูลค่าโดยประมาณ.....บาท
กรณีที่อยู่ในระหว่างการผ่อนชำระเดือนละประมาณ.....บาท
3. () รถยนต์ จำนวน.....คัน
มูลค่าประมาณ.....บาท
กรณีที่อยู่ในระหว่างการผ่อนชำระเดือนละประมาณ.....บาท
4. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

17. ท่านเป็นลูกค้าประเภทใดของธนาคาร

1. () บุคคลธรรมดา
2. () นิติบุคคล

18. ประเภทของการกู้

1. () กู้คนเดียว (ถ้าตอบข้อนี้ กรุณาข้ามไปตอบข้อ 20)
2. () กู้ร่วม (ถ้าตอบข้อนี้ กรุณาตอบในข้อ 19)

19. กรณีกู้ร่วม ท่านกู้ร่วมกับใคร

1. ()สามี/ภรรยา
2. () บิดา/มารดา
3. () พี่น้อง
4. ()ญาติ
5. () เพื่อน
6. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

20. วัตถุประสงค์ในการกู้

1. () ซื้อที่ดิน
2. () ซื้อบ้านพร้อมที่ดิน/ต่อเติมบ้าน/อุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้าน
3. () ใ้ถ่อหนี้/ชำระหนี้
4. () ลงทุนในธุรกิจการค้า
5. () อื่นๆ โปรดระบุ.....

21. ระยะเวลาในการชำระหนี้

1. () ต่ำกว่า 1 ปี
2. () 1-5 ปี
3. () 6-10 ปี
4. () 11-15 ปี
5. () 16-20 ปี
6. () มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

22. เจ็อนใจในการผ่อนชำระต่อเดือน

1. () ต่ำกว่า 10,000 บาท
2. () 10,000-20,000 บาท
3. () 20,001-30,000 บาท
4. () 30,001-40,000 บาท
5. () 40,001-50,000 บาท
6. () 50,000 บาทขึ้นไป

23. หลักประกัน

1. () ที่ดินเปล่า
2. () ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง
3. () บุคคลค้ำประกัน
4. () เงินฝาก
5. () อื่น ๆ โปรดระบุ

24. มาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ข้อใดดังต่อไปนี้ที่ท่านได้รับเสนอจากธนาคารพาณิชย์เมื่อท่านเข้าร่วมโครงการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1. () ผ่อนเงินต้นลงน้อยกว่าเงื่อนไขในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
2. () ชำระเฉพาะดอกเบี้ยโดยปลอดเงินต้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
3. () ขยายระยะเวลาชำระเงิน
4. () ผ่อนดอกเบี้ยให้ทันกำหนดภายในระยะเวลาอันสั้น
5. () ลดดอกเบี้ยค้างชำระ
6. () ลดอัตราดอกเบี้ย
7. () ลดเงินต้นบางส่วน
8. () ให้อู่เพิ่ม
9. () ชำระเงินต้น,ตั้งพักดอกเบี้ย
10. () โอนทรัพย์สินชำระหนี้บางส่วน
11. () แปลงหนี้เป็นทุน
12. () ยกเลิกสินเชื่อโดยขอลดดอกเบี้ยบางส่วน
13. () ยกเลิกสินเชื่อโดยขอลดดอกเบี้ยและ/หรือเงินต้นบางส่วน
14. () โอนทรัพย์สินประกันชำระหนี้พร้อมลดดอกเบี้ยและ/หรือเงินต้นบางส่วน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

25. เกิดปัญหาภายในครอบครัว

1. () ปัญหาผู้สาว
2. () หย่าร้าง
3. () แยกกันอยู่
4. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

26. ไม่มีความรู้ในการบริหารและการประกอบธุรกิจดีพอเนื่องจาก

1. () เป็นธุรกิจใหม่
2. () ขาดประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจ
3. () รับช่วงมาจากผู้อื่น
4. () ทำธุรกิจหลายประเภทจนไม่มีเวลาพอ
5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

27. ประสบปัญหาทางการเงินเนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. () มีหนี้สินภายนอกมาก
2. () รายได้ไม่เพียงพอ / รายได้ลดลง
3. () ไม่มีรายได้ / ตกงาน
4. () มีสัดส่วนเงินกู้และเงินลงทุนสูงเกินไป
5. () ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์
6. () เจ็บป่วย
7. () ถูกฟ้อง
8. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

28. เหตุผลที่ไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่ธนาคารได้เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. () คิดว่าดอกเบี้ยของธนาคารสูงกว่า จึงมุ่งแต่จะชำระหนี้ภายนอกซึ่งดอกเบี้ยสูงกว่า
2. () รอการขายหลักทรัพย์
3. () รอแหล่งเงินกู้จากที่อื่นเพื่อชำระหนี้
4. () กู้เงินแต่ไม่ได้ใช้เงิน เช่น กู้แทนผู้อื่น , ถูกโกง
5. () หลักทรัพย์ค้ำประกัน ไม่คุ้มกับจำนวนหนี้ หรือ หลักทรัพย์ค้ำประกันเป็นของผู้อื่น จึงไม่สนใจที่จะชำระหนี้
6. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

29. ผลกระทบที่ได้รับที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ และภาวะการเมืองภายในประเทศ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. () มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย
2. () มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาล
3. () มีการจำกัดการให้สินเชื่อ
4. () เกิดจากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั้งภายในและภายนอกประเทศ
5. () อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ธนาคารแห่งประเทศไทย

2 มิถุนายน 2541

เรียน ผู้จัดการ

ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร

ที่ ธปท.ง.(ว) 1837 /2541 เรื่อง หลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้
และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน

ตามที่ธนาคารได้ออกหนังสือที่ ธปท.ง.(ว) 1236/2541 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2541 เรื่อง การปรับปรุงหลักเกณฑ์การระงับรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ การจัดชั้นลูกหนี้ การกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้น และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดหลักเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ การจัดชั้นลูกหนี้ การกันเงินสำรอง และมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สถาบันการเงินเตรียมการถือปฏิบัติ นั้น

ธนาคารขอส่งหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน (เอกสารแนบ 1) และหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน (เอกสารแนบ 2) โดยได้กำหนดวันที่เริ่มบังคับใช้สำหรับหลักเกณฑ์ใหม่นี้ ตั้งแต่วันที่ระบุในหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(ม.ร.ว.จตุมงกุล ใสณกุล)

ผู้ว่าการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแนบ 1-2

ฝ่ายกำกับสถาบันการเงิน

โทร. 2835932, 2835868, 2835938, 2835994

หลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงิน

หลักเกณฑ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดวิธีการเบื้องต้นที่สถาบันการเงินพึงปฏิบัติในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยสนับสนุนให้สถาบันการเงินมีการกำหนดนโยบาย วิธีการและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ มีการวิเคราะห์และจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบอย่างเพียงพอ และถือปฏิบัติตามมาตรฐานสากลทั้งในด้านวิธีการบัญชี การจัดชั้นลูกหนี้และการกันเงินสำรองที่เกี่ยวข้อง และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป

1. วัตถุประสงค์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเป็นการดำเนินการแก้ไขหนี้ที่มีปัญหา เพื่อให้สถาบันการเงินมีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด หรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจการต่อไปทั้งของลูกค้าและสถาบันการเงิน โดยเฉพาะลูกหนี้ของสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาการชำระหนี้เนื่องจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจ แต่ยังมีแนวโน้มที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ ทั้งนี้สถาบันการเงินจะต้องระมัดระวังมิให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีลักษณะเป็นการหลีกเลี่ยงการจัดชั้นลูกหนี้และการกันเงินสำรอง หรือหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์การระงับรับรู้รายได้

2. ขอบเขตของ “การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา”

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา หมายถึง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีส่วนสูญเสียเนื่องจาก

2.1 การยินยอมผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ซึ่งลูกหนี้นี้ปกติทั่วไปจะไม่มี การผ่อนปรนเงื่อนไขดังกล่าว ได้แก่ การลดอัตราดอกเบี้ย การลดเงินต้น หรือการลดดอกเบี้ยที่ค้างชำระเป็นต้น ไม่ว่าจะมีการขยายระยะเวลาชำระหนี้ออกไปหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้การผ่อนปรนดังกล่าวมีผลทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับชำระหนี้ในอนาคตต่ำกว่ามูลค่าหนี้ทั้งสิ้นตามบัญชี

2.2 การรับชำระหนี้โดยการรับโอนสินทรัพย์ตราสารการเงิน หรือรับทุนที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน (Debt-equity Swap) ของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ทั้งหมดหรือบางส่วน โดยที่ราคายุติธรรม (Fair Value) ของสินทรัพย์ตราสารการเงิน หรือทุนดังกล่าวต่ำกว่ามูลค่าหนี้ทั้งสิ้นตามบัญชี

2.3 การลดอัตราดอกเบี้ยให้แก่ลูกค้าตามภาวะตลาด หรือเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า

การลดอัตราดอกเบี้ยให้แก่ลูกหนี้ตามภาวะตลาด หรือเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า หรือการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป โดยมีการตกลงให้มีระยะเวลาปลอดหนี้โดยลูกหนี้ยังคงจ่ายชำระดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาเดิม และสถาบันการเงินวิเคราะห์แล้วคาดว่าจะได้รับชำระเงินต้นและดอกเบี้ยคืนครบถ้วนตามสัญญาการให้กู้ยืม จะไม่ถือว่าเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

3. การกำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

สถาบันการเงินจะต้องดำเนินการ ดังนี้

3.1 นโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินจะต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน โดยผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรการดังกล่าว

3.2 นโยบายและมาตรการที่กำหนดจะต้องครอบคลุมแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้งกระบวนการ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ แนวทางในการวิเคราะห์และคัดเลือกลูกหนี้ การติดตามดูแล การรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายทางด้านบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

3.3 สถาบันการเงินจะต้องกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การอนุมัติ การรายงานและการติดตามดูแลที่ชัดเจน และแผนการปฏิบัติงาน (Action Plan) ในขั้นตอนต่างๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งนี้สถาบันการเงินจะต้องจัดตั้งกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เป็นอิสระจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ดูแลลูกหนี้รายนั้น เป็นผู้ทำหน้าที่ปฏิบัติงานตามกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรืออาจให้สถาบันการเงินอื่น หรือบุคคลที่สามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นผู้ทำหน้าที่นั้นก็ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องได้รับมอบหมายอำนาจในการต่อรองแทนในนามของสถาบันการเงินนั้นด้วย

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ที่สถาบันการเงิน กรรมการ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ หรือผู้บริหารของสถาบันการเงินนั้น เข้าข่ายมีความสัมพันธ์หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง โดยมีพฤติการณ์ให้บุคคลอื่นถือหุ้นไว้แทนตนในลักษณะของตัวแทนโดยตรงหรือโดยปริยายหรือตัวแทนเซด หรือเป็นตัวแทนซึ่งไม่เปิดเผยชื่อเป็นการสร้างบริษัทเครือข่ายหรือควบคุมหรือผูกขาดการบริหารงานของบริษัทจำกัดดังกล่าวในการประกอบกิจการอื่นทั้งโดยตรงหรือโดยอ้อม จะต้องกำหนดให้สถาบันการเงินอื่นหรือบุคคลที่สามซึ่งไม่มีความสัมพันธ์หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องใดๆกับสถาบันการเงินและลูกหนี้ เป็นผู้ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ฐานะและความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ ตลอดจนกระแสเงินสดของลูกหนี้ ทั้งนี้ สถาบันการเงินอื่นหรือบุคคลที่สามจะต้อง

เป็นผู้ชำนาญการเฉพาะ ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเงินหรือ
 ดำเนินงาน หรือเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน หรือธุรกิจการให้คำปรึกษาทางการเงิน หรือเป็นบริษัท
 ที่ปรึกษาทางการเงินจากต่างประเทศขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง มีความชำนาญ มีประสบการณ์เป็นที่
 ยอมรับ

ในกรณีสถาบันการเงินเข้าไปมีความสัมพันธ์หรือมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องเนื่องจากการเข้า
 ไปแก้ไขปัญหาหนี้ของลูกหนี้ นั้น ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังจากที่หลักเกณฑ์นี้มีผลบังคับใช้สถาบัน
 การเงินไม่ต้องกำหนดให้มีสถาบันการเงินอื่นหรือบุคคลที่สามเป็นผู้ทำหน้าที่วิเคราะห์ฐานะและ
 ความสามารถในการชำระหนี้ ตลอดจนกระแสเงินสดของลูกหนี้ก็ได้

4. ขั้นตอนการปฏิบัติงานและการจัดทำเอกสารประกอบ

ในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนให้ถือปฏิบัติดังนี้

4.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์และจัดทำเอกสารเมื่อมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ควรมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ลูกหนี้และเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการ
 พิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

1. สาเหตุที่หนี้มีปัญหาและเหตุผลที่มีการชำระดอกเบี้ย และ/หรือต้นเงินล่าช้า
 กว่ากำหนด
2. ความรุนแรงของปัญหาและความเสี่ยงทางการเงินของลูกหนี้ โดยพิจารณา
 จากงบการเงิน งบกระแสเงินสด และการประมาณการทางการเงิน รวมทั้งการประเมินสถาน
 การณ์ทางการตลาด ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่จำเป็น และเกี่ยวข้องกับฐานะและการดำเนินงาน
 ของลูกหนี้
3. การคาดการณ์เกี่ยวกับการรับชำระหนี้คืนเต็มจำนวนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยใน
 กรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และกรณีที่ไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมทั้งการจัดทำ
 อัตราส่วนทางการเงินต่างๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงฐานะและการดำเนินงานของลูกหนี้
4. การประเมินคุณภาพการบริหารของลูกหนี้ โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพขององค์
 กรในกรณีที่จำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างผู้ถือหุ้น
 กรรมการผู้บริหาร การจัดระบบการบริหารใหม่ การส่งผู้มีประสบการณ์ในแต่ละด้านเข้าไปช่วย
 บริหารงาน เป็นต้น กรณีลูกหนี้บุคคลธรรมดาควรจะกำหนดให้มีการเรียกหลักประกันเพิ่ม หรือ
 กำหนดให้มีการค้ำประกันจากบุคคลอื่นที่เชื่อถือได้เพิ่มเติม
5. ความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาการปรับปรุงโครง
 สร้างหนี้
6. การประเมินมูลค่าหลักประกัน (ถ้ามี) ตามหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลัก
 ประกันของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

7. แนวคิดหรือสมมติฐานเกี่ยวกับการประมาณการกระแสเงินสด ซึ่งควรตั้งอยู่บนความสมเหตุสมผลและความเป็นไปได้

8. การพิจารณา ข้อสรุป และการอนุมัติเกี่ยวกับเงื่อนไขผ่อนปรนที่ควรใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ได้แก่ การลดอัตราดอกเบี้ย การลดต้นเงิน การลดดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ต่างชำระและการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เป็นต้น ทั้งนี้เงื่อนไขดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับอายุโครงการของลูกหนี้ (Economic Life) หรือระยะเวลาการให้บริการของอายุโครงการลูกหนี้ รวมทั้งสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และช่วยทำให้ฐานะการเงินของลูกหนี้ดีขึ้นจนมีความสามารถจ่ายชำระหนี้คืนภายใต้เงื่อนไขที่มีการปรับปรุงใหม่ได้ตลอดไป

9. จัดทำตารางแสดงการชำระหนี้คืนหลังการปรับปรุงเงื่อนไขการชำระหนี้ที่สอดคล้องกับความสามารถชำระหนี้ของลูกหนี้

10. รายละเอียดเงื่อนไขทางการเงินต่างๆ เช่น การห้ามจ่ายเงินปันผล การลดทุน เพื่อให้ผู้ถือหุ้นเดิมรับภาระในส่วนนี้ก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การให้เพิ่มทุน การสงวนสิทธิสำหรับการปรับอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นตามความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ เป็นต้น

11. จัดทำเอกสารหลักฐานและสัญญาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ครบถ้วนและมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

12. กรณีมีการให้กู้ยืมเงินเพิ่มเติมภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินจะต้องระบุดูวัตถุประสงค์ของการใช้เม็ดเงินใหม่อย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องไม่ใช่การนำเม็ดเงินใหม่ที่กู้เพิ่มมาใช้เพื่อชำระหนี้เดิม

4.2 ขั้นตอนการติดตามผลหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

จะต้องจัดให้มีระบบการติดตามลูกหนี้ภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าลูกหนี้สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาใหม่ได้ เช่น

1. กำหนดให้มีการจัดทำรายงานความคืบหน้าเสนอผู้บริหารอย่างน้อยเดือนละครั้ง โดยรายงานนี้จะต้องแสดงถึงพัฒนาการล่าสุด แผนการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะได้รับชำระหนี้คืนในที่สุด

2. กำหนดให้ลูกหนี้จัดส่งงบการเงินและทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินต่างๆ เพื่อติดตามฐานะและการดำเนินงานของลูกหนี้ได้อย่างต่อเนื่องโดยตลอด รวมทั้งกำหนดให้ลูกหนี้ต้องรายงานผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินต่างๆ เช่น การห้ามจ่ายเงินปันผล การลดทุน การเพิ่มทุน เป็นต้น

3. กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ที่ไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ตามสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

5. วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

5.1 วิธีปฏิบัติทางบัญชีนี้ ในช่วงแรกให้ถือปฏิบัติสำหรับลูกหนี้ประเภทธุรกิจ (Corporate Loans) ที่มีราคาตามบัญชีรวมดอกเบี้ยค้างรับตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป และนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 เป็นต้นไป ให้ถือปฏิบัติสำหรับลูกหนี้ดังกล่าว ตั้งแต่ 20 ล้านบาทขึ้นไป ดังนี้

1. ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาโดยยินยอมผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ให้สถาบันการเงินบันทึกส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นจากการคำนวณราคาตามบัญชีใหม่ของลูกหนี้คงค้าง ตามลำดับต่อไปนี้

ก). จำนวนมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับตามเงื่อนไขใหม่ในการชำระหนี้ที่เป็นผลมาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยใช้อัตราส่วนลดที่ระบุอยู่ใน (4)

ข). ให้ใช้ราคาตลาดของลูกหนี้หากลูกหนี้ที่มีการซื้อขายในตลาดและสามารถทราบราคาซื้อขายได้ เช่น ราคาประมูลจากองค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน เป็นต้น

ค). ให้ใช้ราคายุติธรรมของหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน ซึ่งประเมินขึ้นตามหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ในกรณีที่หลักทรัพย์นั้นจะเป็นที่มาของกระแสเงินสดรับจากการชำระหนี้

เมื่อราคาตามบัญชีใหม่ที่คำนวณ ได้ต่ำกว่าราคาตามบัญชีเดิมรวมดอกเบี้ยค้างรับของลูกหนี้คงค้าง สถาบันการเงินจะต้องบันทึกส่วนสูญเสียทั้งหมดในงบกำไรขาดทุนสำหรับงวดนั้น ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นให้สถาบันการเงินคำนึงถึงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งไว้แต่เดิมด้วย ทั้งนี้ ยกเว้นลูกหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก่อนสิ้นปี พ.ศ. 2543 ให้ถือปฏิบัติตามข้อ 6.2

2. กรณีที่สถาบันการเงินรับชำระหนี้โดยการรับโอนสินทรัพย์ ตราสารการเงิน หรือรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน ให้สถาบันการเงินตัดจำหน่ายยอดลูกหนี้ให้หมดไป และบันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่ได้รับโอนมาด้วยราคายุติธรรมของสินทรัพย์นั้น ส่วนสูญเสียที่เกิดขึ้นให้บันทึกในงบกำไรขาดทุนทันทีที่มีการรับโอน โดยให้คำนึงถึงค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งไว้แต่เดิมด้วย

กรณีรับชำระหนี้บางส่วนโดยการรับโอนสินทรัพย์ ตราสารการเงินหรือรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน ก็ให้ปฏิบัติตาม (2) ก่อนแล้วจึงปฏิบัติตาม (1) สำหรับหนี้ส่วนที่เหลือ

3. ในการประมาณการเกี่ยวกับกระแสเงินสดที่จะได้รับจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินจะต้องดำเนินการโดยมีสมมติฐานที่สมเหตุสมผลและหลักฐานมีน้ำหนักเชื่อถือได้ รวมทั้งจะต้องพิจารณาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกระแสเงินสดอย่างครบถ้วน เพื่อให้การประเมินกระแสเงินสดในอนาคตใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น

ทั้งนี้ในการประมาณการกระแสเงินสดข้างต้น ไม่ให้สถาบันการเงินนำกระแสเงินสดที่ยังไม่มีความแน่นอนว่าจะได้รับ ได้แก่ เงินต้นหรือสิทธิในการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ย หากกิจการของลูกหนี้ฟื้นตัวขึ้น หรือสิทธิในการแปลงสภาพของหุ้นกู้แปลงสภาพ เป็นต้น มารวมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด

4. อัตราส่วนลดที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับ ให้สถาบันการเงินใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Rate) ที่มาจากสัญญาเดิมก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ก). ในการพิจารณาดอกเบี้ยตามสัญญาเดิมเป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวหรือไม่คงที่ เช่น $MLR+2\%$ ให้สถาบันการเงินใช้อัตราดอกเบี้ยที่อิงกับอัตราดอกเบี้ยลอยตัวเป็นอัตราส่วนลดอย่างไรก็ตาม หากวิธีการดังกล่าวจะเป็นภาระในการคำนวณส่วนสูญเสียและปรับปรุงเงินสำรอง อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยลอยตัวทุกครั้งไป สถาบันการเงินอาจจะใช้อัตราดอกเบี้ยลอยตัว ณ วันที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือ ณ วันที่หนี้ถูกจัดชั้น เป็นอัตราคงที่เพื่อใช้เป็นอัตราส่วนลดก็ได้ แต่เมื่อเลือกใช้วิธีการใดแล้วจะต้องใช้ตลอดไปโดยสม่ำเสมอกับลูกหนี้ที่มีลักษณะเดียวกัน

ข). ในกรณีสถาบันการเงินให้กู้ยืมระยะสั้น โดยไม่สอดคล้องกับโครงสร้างธุรกิจของลูกหนี้ สถาบันการเงินควรปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้นั้นสอดคล้องกับโครงสร้างธุรกิจของลูกหนี้ และอาจใช้อัตราดอกเบี้ยระยะยาวแทนอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นตามสัญญากู้ยืมเงินเดิมเป็นอัตราที่ใช้คิดส่วนลดก็ได้ แต่เมื่อเลือกใช้วิธีการใดแล้วจะต้องใช้ตลอดไปโดยสม่ำเสมอกับลูกหนี้ที่มีลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยระยะยาวนั้นควรจะเหมาะสมและสอดคล้องกับระยะเวลาในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเป็นอัตราที่สถาบันการเงินนั้นได้ให้แก่ลูกหนี้อื่นที่กู้ยืมระยะยาว ณ วันที่ให้กู้ยืมด้วยโดยจะต้องมีหลักฐานเอกสารอ้างอิงที่มาของอัตราดอกเบี้ยนั้นด้วย

5. สถาบันการเงินจะต้องประเมินคุณภาพหนี้ของลูกหนี้อย่างน้อยทุกไตรมาสหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หากสถาบันการเงินพบว่าจำนวนและวันถึงกำหนดของกระแสเงินสดรับรวมทั้งอัตราดอกเบี้ยในกรณีที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ หรือราคาตลาดของลูกหนี้หรือราคายุติธรรมของหลักทรัพย์ที่เป็นประกันแตกต่างกันไปอย่างมีนัยสำคัญจากที่บันทึกไว้เดิม ให้สถาบันการเงินประเมินราคาตามบัญชีใหม่ของลูกหนี้ โดยใช้หลักการตามทีกล่าวมาแล้วใน (1)-(4) การปรับปรุงราคาตามบัญชีใหม่ของลูกหนี้ ให้สถาบันการเงินปรับปรับกับบัญชีค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ อย่างไรก็ตาม การปรับปรับนี้ต้องไม่ทำให้ราคาตามบัญชีที่บันทึกไว้เดิมหรือเงินลงทุนในลูกหนี้ (จำนวนที่สถาบันการเงินจ่ายเพื่อให้ได้ลูกหนี้มาครอง กรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ลูกหนี้ที่ซื้อมา) เพิ่มสูงขึ้น

เพื่อให้สถาบันการเงินมีระยะเวลาปรับตัว ในช่วงแรกของการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก่อนสิ้นปี พ.ศ. 2543 นี้ สถาบันการเงินอาจใช้ราคายุติธรรมของหลักประกันเพื่อคำนวณส่วนสูญเสียแทนการใช้วิธีมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับก็ได้

5.2 สำหรับลูกหนี้ที่มีราคาตามบัญชีต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในข้อ 5.1 วรรคแรก สถาบันการเงินอาจถือปฏิบัติตามวิธีการอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในข้อ 5.1 ได้ แต่จะต้องระบุวิธีการนั้นไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในการกำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วย

5.3 ลูกหนี้ประเภทอุปโภคบริโภคที่มีปัญหาที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น ลูกหนี้บัตรเครดิต ลูกหนี้เช่าซื้อ และลูกหนี้สินเชื่อที่อยู่อาศัย เป็นต้น สถาบันการเงินอาจประเมินส่วนสูญเสียเป็นกลุ่มรวมกัน โดยใช้วิธีสถิติ หรืออาจถือปฏิบัติตามวิธีดังกล่าวในข้อ 5.1 ก็ได้

6. การจัดชั้น การเปลี่ยนสถานะการจัดชั้นและการกันสำรอง

6.1 เมื่อได้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว สถาบันการเงินต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. รับรู้รายได้ตามเกณฑ์เงินสด (ทั้งรายได้ดอกเบี้ยและรายได้อื่นทุกประเภทที่จะได้รับในอนาคต)

2. เปลี่ยนสถานะการจัดชั้นของลูกหนี้

ในกรณีลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นสงสัยจะสูญ หรือสูญ ให้จัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐาน ส่วนลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นต่ำกว่ามาตรฐาน หรือ กล่าวถึงเป็นพิเศษ ให้คงการจัดชั้นเดิมต่อไป

3. เมื่อลูกหนี้ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการชำระเงินตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3 เดือน หรือ 3 งวดการชำระเงิน แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า สถาบันการเงินจึงจะสามารถบันทึกบัญชีรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สิทธิได้ใหม่และเปลี่ยนเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติได้

4. ในกรณีที่สถาบันการเงินให้ลูกหนี้กู้ยืมเงินเพิ่มเพื่อการฟื้นฟูกิจการ หากเงินให้สินเชื่อใหม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามหนังสือที่ ธปท.ง.(ว) 1399/2541 และ 1400/2541 ลงวันที่ 16 เมษายน 2541 เรื่องการให้กู้ยืมจำนวนใหม่แก่ลูกหนี้ที่จัดชั้นแล้ว สถาบันการเงินไม่ต้องจัดชั้นเงินให้สินเชื่อส่วนนี้

6.2 การกันเงินสำรองสำหรับส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

1. การกันเงินสำรองสำหรับส่วนสูญเสียสุทธิที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สามารถทยอยกันสำรองได้ เฉพาะสำหรับลูกหนี้ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก่อนสิ้นปี พ.ศ. 2543 เท่านั้นเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การกันสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้น ดังนี้

-- ภายในวันสิ้นงวดการบัญชีครั้งหลังของปี พ.ศ. 2541 ให้กันสำรองไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนเงินที่ต้องกันสำรอง

- ภายในวันสิ้นงวดการบัญชีครั้งแรกของปี พ.ศ. 2542 ให้กันสำรองไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของจำนวนเงินที่ต้องกันสำรอง
- ภายในวันสิ้นงวดการบัญชีครั้งหลังของปี พ.ศ. 2542 ให้กันสำรองไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนเงินที่ต้องกันสำรอง
- ภายในวันสิ้นงวดการบัญชีครั้งแรกของปี พ.ศ. 2543 ให้กันสำรองไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเงินที่ต้องกันสำรอง
- ภายในวันสิ้นงวดการบัญชีครั้งหลังของปี พ.ศ. 2543 ให้กันสำรองให้ครบถ้วน

2. หากระยะเวลาของสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สั้นกว่าระยะเวลาของการทยอยกันเงินสำรองข้างต้น สถาบันการเงินจะสามารถทยอยกันสำรองได้ไม่เกินระยะเวลาที่เหลือของสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

3. ในระหว่างช่วงการติดตามผลการปฏิบัติตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก่อนเปลี่ยนสถานะเป็นหนี้ปกติ สถาบันการเงินจะต้องกันสำรองอย่างต่ำตามเกณฑ์การจัดชั้นของธนาคารแห่งประเทศไทยเว้นแต่กรณีที่มีเงินสำรองสำหรับส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่ต้องกันสำรองตามเกณฑ์การจัดชั้นของธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว และสถาบันการเงินจะต้องกันเงินสำรองสำหรับส่วนสูญเสียให้ครบถ้วนภายหลังจากการเปลี่ยนสถานะเป็นหนี้ปกติแล้วด้วย

4. ในกรณีที่สถาบันการเงินได้กันเงินสำรองของเงินให้สินเชื่อทั้งสิ้นไว้แล้วมากกว่าจำนวนเงินที่ต้องทยอยกันเงินสำรองในแต่ละงวด สถาบันการเงินจะต้องคงจำนวนเงินกันสำรองดังกล่าวไว้ในบัญชีต่อไปจนกว่าจะกันเงินสำรองได้ครบถ้วน หรือจะไม่สามารถยกเลิกการขายการเงินที่กันสำรองไว้แล้วกลับมาเป็นรายได้ จนกว่าสถาบันการเงินสามารถกันเงินสำรองได้ครบถ้วนเต็มร้อยละ 100 ของเงินสำรองของลูกหนี้และสินทรัพย์จัดชั้นทุกประเภทที่ต้องกันทั้งสิ้นแล้ว

6.3 ในกรณีที่ลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการชำระใหม่ ให้นำระยะเวลาการค้างชำระรวมกับระยะเวลาการค้างชำระก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แล้วจัดชั้นตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นของธนาคารแห่งประเทศไทย ตามระยะเวลาค้างชำระที่กำหนด เช่น ถ้าชำระรวมกันเกิน 3 เดือน จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน เป็นต้น และกันเงินสำรองตามระดับการจัดชั้นดังกล่าว อย่างไรก็ตามหากคุณภาพหนี้ของลูกหนี้เสื่อมลงกว่าเดิมก่อนที่จะมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินจะต้องจัดชั้นในระดับที่ต่ำกว่าเดิมหรือสอดคล้องกับระดับการจัดชั้นที่แท้จริงด้วย

7. การสั่งการของผู้ตรวจสอบ

ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่าการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายใด อาจมีเจตนาเพื่อชะลอปัญหาการจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง หรือหลีกเลี่ยงการระงับรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ รวมทั้งมิได้มีการจัดทำเอกสารและการวิเคราะห์ฐานะและความสามารถในการชำระหนี้อย่างถูกต้อง หรือเป็นที่สังเกตเห็นได้โดยชัดเจนว่าลูกหนี้จะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ หรือมีการดำเนินการใดๆที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขึ้น ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทย อาจพิจารณาสั่งการให้สถาบันการเงินเปลี่ยนสถานะการจัดชั้นของลูกหนี้รายนั้นและให้กันสำรองให้เพียงพอ หรือสั่งให้ระงับรับรู้รายได้ รวมทั้งให้ยกเลิกการบันทึกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกบัญชีไปแล้วด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันของสถาบันการเงิน

สถาบันการเงินจะต้องกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันการให้กู้ยืมหรือให้สินเชื่อ รวมตลอดถึงการทบทวนมูลค่าของหลักประกันดังกล่าวไว้เป็นลายลักษณ์อักษร นโยบายและวิธีปฏิบัติดังกล่าวจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน และแจ้งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบ

1. วัตถุประสงค์

หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันนี้ใช้สำหรับ

1.1 การประเมินมูลค่าหลักประกันสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย และสูญ เพื่อนำมูลค่าของหลักประกันมาใช้ในการคำนวณเงินสำรองสำหรับส่วนสูญเสียบที่อาจเกิดขึ้นจากลูกหนี้ที่จัดชั้นดังกล่าว (ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2541 เป็นต้นไป

1.2 การคำนวณส่วนสูญเสียบที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา หากสถาบันการเงินเลือกใช้การคำนวณราคาตามบัญชีใหม่ของลูกหนี้ โดยใช้ราคายุติธรรม (มูลค่าตลาด) ของหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2541 เป็นต้นไป

2. คำนิยาม

ในหลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าหลักประกันฉบับนี้ มีคำนิยามที่ใช้เฉพาะดังนี้

“การประเมินมูลค่า” หมายถึง การแสดงความเห็นเกี่ยวกับมูลค่าตลาดของสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกัน โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการประเมินที่เหมาะสมเพื่อประมาณการราคาของสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันที่ควรจะสามารถซื้อขายได้ในตลาด โดยเปิดเผยและได้พิจารณาถึงลักษณะของสินทรัพย์และสถานะตลาดแล้ว ทั้งนี้การประเมินมูลค่าจะต้องจัดทำเป็นรายงานที่เป็นลายลักษณ์อักษร

“การประเมินราคา” หมายถึง การประเมินมูลค่าที่กระทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระ

“การตีราคา” หมายถึง การประเมินมูลค่าที่สถาบันการเงินอาจเลือกใช้ผู้ประเมินราคาอิสระ หรือผู้ประเมินราคาภายในของสถาบันการเงินก็ได้

“มูลค่าตลาด” หมายถึง มูลค่าเป็นตัวเงินซึ่งประมาณว่าเป็นราคาของสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันที่สามารถใช้ตกลงซื้อขายกันได้ระหว่างผู้เต็มใจขายกับผู้เต็มใจซื้อ ณ วันที่ทำการประเมินราคาหรือทำการตีราคา ภายใต้การซื้อขายปกติที่ผู้ซื้อผู้ขายไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวเนื่องกัน โดยได้มี

การเสนอขายสินทรัพย์ในระยะเวลาพอสมควร และโดยที่ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงใจซื้อขายด้วยความรอบรู้อย่างรอบคอบและปราศจากภาวะกดดัน ทั้งนี้ให้ถือด้วยว่าสามารถโอนสิทธิครอบครองตามกฎหมายโดยสมบูรณ์ในสินทรัพย์ได้ มูลค่าตลาดโดยทั่วไปจะไม่คำนึงถึงต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการซื้อ หรือค่าธรรมเนียม หรือภาษีใดๆ

“ผู้ประเมินราคาอิสระ” หมายถึง

(1) นิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจให้บริการประเมินราคาสินทรัพย์ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับสถาบันการเงินนั้น และเป็นผู้ประเมินราคาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ให้เป็นผู้ประเมินราคาเพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะ และไม่เป็นผู้ที่เคยถูกธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศยกเลิกรายชื่อที่ธนาคารเห็นชอบให้เป็นผู้ชำนาญการประเมินราคาทรัพย์สินของสถาบันการเงิน

(2) ผู้ประเมินราคาที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

3. เกณฑ์การเลือกใช้ในการประเมินราคาหรือตีราคา

3.1 ให้สถาบันการเงินทำการประเมินราคาหลักประกัน โดยถือเกณฑ์ตามขนาดของราคาตามบัญชีของลูกหนี้ ดังนี้

(1) ระหว่างปี 2541-2543 ราคาตามบัญชีของลูกหนี้สูงกว่า 25 ล้านบาท สำหรับสถาบันการเงินที่มีเงินกองทุนน้อยกว่า 8,000 และราคาตามบัญชีของลูกหนี้สูงกว่า 50 ล้านบาท สำหรับสถาบันการเงินที่มีเงินกองทุนตั้งแต่ 8,000 ล้านบาทขึ้นไป

(2) ตั้งแต่ปี 2544 เป็นต้นไป ราคาตามบัญชีของลูกหนี้สูงกว่า 10 ล้านบาทสำหรับสถาบันการเงินที่มีเงินกองทุนน้อยกว่า 8,000 ล้านบาท และราคาตามบัญชีของลูกหนี้สูงกว่า 20 ล้านบาท สำหรับสถาบันการเงินที่มีเงินกองทุนตั้งแต่ 8,000 ล้านบาทขึ้นไป

3.2 ให้สถาบันการเงินทำการตีราคาหลักประกันสำหรับราคาตามบัญชีของลูกหนี้ นอกเหนือจากที่กล่าวในข้อ 3.1

4. มาตรฐานการประเมินราคาและการตีราคา

ในการประเมินราคาและการตีราคาจะต้องถือปฏิบัติดังนี้

(1) จะต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณและมาตรฐานการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการวิชาชีพการประเมินราคาสินทรัพย์ ซึ่งในปัจจุบันสามารถใช้มาตรฐานจรรยาบรรณ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสมาคมผู้ประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทยหรือสมาคมนักประเมินราคาอิสระไทยเป็นมาตรฐานอ้างอิงขั้นต่ำได้

(2) ในการตีราคา หากใช้ผู้ประเมินราคาภายในของสถาบันการเงิน นอกจากต้องถือปฏิบัติตามข้อ 4(1) แล้ว จะต้องถือปฏิบัติตามแนวทางการประเมินราคาหลักประกันของสถาบันการเงิน

ของสมาคมธนาคารไทยและสมาคมบริษัทเงินทุน ตามที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(3) รายงานการประเมินราคาและการตีราคาต้องมีข้อมูล และการวิเคราะห์ที่เพียงพอต่อการตัดสินใจกำหนดราคา

5. แนวทางการประเมินราคาและการตีราคา

5.1 สถาบันการเงินจะต้องทำการประเมินราคาหรือทำการตีราคาหลักประกันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.2 หลักเกณฑ์การประเมินราคาและการตีราคาสำหรับหลักประกันแต่ละประเภทมีดังนี้

(1) หลักประกันที่เป็นเงินสด หรือเงินฝากที่สถาบันการเงินผู้ให้กู้ยืม ไม่ต้องทำการประเมินราคาหรือตีราคา

(2) หลักประกันที่ใกล้เคียงเงินสด ได้แก่ หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดทั้งหลักทรัพย์ประเภททุนและหลักทรัพย์ประเภทหนี้ ไม่ต้องทำการประเมินราคาตามข้อ 3.1 แต่ให้ทำการตีราคาด้วยราคาตลาด คือ ราคาปิดครั้งสุดท้ายของหลักทรัพย์ประเภทนั้นๆ ที่มีการซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์

(3) หลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือนอกศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ ให้ทำการประเมินราคาหรือทำการตีราคาแล้วแต่ขนาดของราคาตามบัญชีของลูกหนี้ที่กล่าวในข้อ 3 เพื่อให้ได้มูลค่าตลาดตามค่านิยมของมูลค่าตลาดที่กล่าวในข้อ 2 หากไม่สามารถหามูลค่าตลาดได้ ให้ถือตามมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net worth) ของกิจการที่เป็นผู้ออกหลักทรัพย์นั้น

(4) หลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ ให้ใช้วิธีคิดจากต้นทุน (Cost approach) หรือวิธีการเปรียบเทียบราคาตลาด (Direct sales comparison approach) หรือวิธีพิจารณาจากรายได้ (Income approach)

(5) หลักประกันที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ประเภทที่อยู่อาศัย ให้ใช้วิธีการเปรียบเทียบราคาตลาด (Direct sales comparison approach)

(6) หลักประกันอื่นนอกจากที่กล่าวในข้อ (1)-(5) ให้ทำการประเมินราคาหรือทำการตีราคา โดยยึดหลักปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดโดยสมาคมผู้ประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย หรือสมาคมนักประเมินราคาอิสระไทย หรือตามแนวทางการประเมินราคาหลักประกันของสถาบันการเงินของสมาคมธนาคารไทยและสมาคมบริษัทเงินทุนตามที่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย

6. มูลค่าของหลักประกันที่ใช้ในการค้ำวงเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้น

ในการค้ำวงเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัย และสูญ (ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ) สถาบันการเงินสามารถนำมูลค่าของหลักประกันมาหักออกจากยอดคงค้างของลูกหนี้ที่จัดชั้นดังกล่าว ก่อนจะนำยอดคงค้างที่เหลือไปค้ำวงเงินสำรองฯตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดได้ ดังนี้

(1) หลักประกันที่เป็นเงินสด หรือเงินฝากที่สถาบันการเงินนั้นให้นำมาหักได้ร้อยละ 100

(2) หลักประกันที่ใกล้เคียงเงินสดตามที่กล่าวในข้อ 5.2(2)ให้นำมาหักได้ไม่เกินร้อยละ 95 ของราคาตลาด

(3) หลักประกันที่กล่าวในข้อ 5.2(3) (4) (5) และ (6) ถ้ามีการประเมินราคาหรือมีการตีราคาทุก 6 เดือนให้นำมาหักได้ไม่เกินร้อยละ 90 ของมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาหรือการตีราคนั้น หากมีการประเมินราคาหรือมีการตีราคาครั้งหลังสุดไว้นาน 6 เดือนให้นำมาหักได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาหรือการตีราคนั้น

ทั้งนี้ มูลค่าของหลักประกันที่นำมาหักได้ในทุกข้อที่กล่าวข้างต้น จะต้องไม่สูงเกินกว่ามูลค่าที่ได้มีการจดจำนำ จำนอง หรือมูลค่าที่สถาบันการเงินมีบุริมสิทธิ์เหนือหลักประกันนั้น

7. ความเป็นอิสระของผู้ประเมินราคา

7.1 การตีราคาโดยใช้ผู้ประเมินราคาภายในของสถาบันการเงิน ผู้ประเมินราคาดังกล่าวจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการเรียกชำระหนี้ รวมทั้งจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับลูกหนี้และหลักประกันนั้น

7.2 ในการประเมินราคาและในการตีราคาโดยผู้ประเมินราคาอิสระ ผู้ประเมินราคาดังกล่าวจะต้องมีการทำสัญญาจ้างงานกับสถาบันการเงินโดยตรง และไม่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับสถาบันการเงิน ลูกหนี้ และหลักประกัน

7.3 สถาบันการเงินจะต้องจัดให้มีคณะกรรมการอย่างน้อย 3 คน เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาและอนุมัติผู้ประเมินราคาอิสระ รวมทั้งพิจารณาและอนุมัติผลการประเมินราคา หรือผลการตีราคา ทั้งที่กระทำโดยผู้ประเมินราคาอิสระและผู้ประเมินราคาภายใน ทั้งนี้ กรรมการทุกคนจะต้องให้ความเห็นของตนเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการพิจารณาและอนุมัติดังกล่าวด้วย

8. การตรวจสอบของผู้ตรวจสอบธนาคารแห่งประเทศไทย

ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นว่า การประเมินราคาหรือการตีราคาของสถาบันการเงิน มิได้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กล่าวข้างต้น หรือมิได้มีการวิเคราะห์ หรือขาดข้อมูล หรือขาดเอกสารหลักฐานสนับสนุนอย่างเพียงพอ กิจอาจพิจารณาสั่งการให้สถาบันการเงินปรับลดมูลค่าตลาดลงตามความเหมาะสมได้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวพงนา เขาวนวิทย์ขจร
วันเดือนปีเกิด	16 พฤษภาคม 2512
ประวัติการศึกษา	ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนยุพราช วิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ระดับอุดมศึกษา ปริญญาตรีบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2536-2542 พนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขานนทบุรี พ.ศ.2543-ปัจจุบัน ประกอบธุรกิจส่วนตัว